

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36020246	IES Illa de Ons	Bueu	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Expresión artística	4º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	13
4.2. Materiais e recursos didácticos	14
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	15
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	15
6. Medidas de atención á diversidade	16
7.1. Concreción dos elementos transversais	16
7.2. Actividades complementarias	18
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	19
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	21
9. Outros apartados	22

1. Introducción

CONTEXTUALIZACIÓN

O instituto IES Illa de Ons de Bueu é un centro público no que se imparten unicamente estudos de Educación Secundaria Obrigatoria, é de liña dous e acolle arredor duns 150 alumnos e alumnas procedentes, na maioría dos casos, das parroquias rurais de Cela e Beluso. A rateo por aula normalmente rolda a vintena de alumnos e alumnas. No presente curso académico, a materia optativa de Expresión Artística en 4º ESO ten matriculados/as a 9 alumnos/as.

En canto ao patrimonio artístico e cultural de Bueu é rico e variado e pon de manifesto a súa historia profundamente ligada ao mar e á tradición mariñeira. O concello conta con varias institucións coas que o noso centro interactúa con frecuencia, proponendo proxectos cos que o alumnado toma conciencia do tesouro cultural do que vive rodeado e pon en práctica diversas actividades de carácter artístico impulsadas, entre outros, polo departamento de Debuxo. O Museo Massó, o Concello, o CIM, a Asociación de Veciños da Banda do Río, a Asociación Cultural de Embarcacións Tradicionais Os Galos, a Asociación de Alfombras de Bueu, o FIC (Festival Internacional de Curtametraxes), etc. son algunhas das entidades coas que temos traballado de maneira colaborativa nestes últimos anos. Ademais o noso centro participa habitualmente nos diversos festivais culturais organizados no concello, monta exposicións en distintas salas cos proxectos realizados co alumnado e organiza obradoiros impartidos por artistas plásticos, músicos e poetas da contorna, co fin de poñer en valor e impulsar o noso patrimonio.

CARACTERÍSTICAS DA MATERIA

As propostas que parten da materia de Expresión Artística procurarán o desenvolvemento creativo do alumnado, proceso durante o cal poderán establecer vínculos entre diferentes linguaxes e disciplinas artísticas, o que facilitará o enriquecemento das súas propias creacións, a súa percepción das obras de arte e a súa capacidade para apreciar o patrimonio cultural. A materia favorece a experimentación coas principais técnicas artísticas e o desenvolvemento da capacidade expresiva e da creatividade, do pensamento diverxente e da innovación. Así mesmo, busca dotar o alumnado dos coñecementos, destrezas e actitudes necesarios para comunicar a través da expresión artística.

A materia está deseñada a partir de catro obxectivos que emanan dos obxectivos xerais da etapa e das competencias que conforman o perfil de saída do alumnado ao termo do ensino básico, en especial dos descritores da competencia en conciencia e expresión cultural, aos que se engaden aspectos relacionados coa comunicación verbal, a dixitalización, a convivencia democrática, a interculturalidade ou a creatividade.

Os contidos da materia están divididos en tres bloques:

- Bloque 1. «Técnicas gráfico-plásticas», que recolle as diferentes técnicas artísticas que o alumnado ha de explorar, aprendendo a seleccionar aquelas que resulten máis adecuadas aos seus propósitos expresivos: as técnicas máis habituais no debuxo, na ilustración e na pintura, tanto secas como húmidas, técnicas alternativas e mixtas, técnicas básicas de estampaxe e técnicas de modelaxe e de creación de volume.
- Bloque 2. «Fotografía, linguaxe visual, audiovisual e multimedia». Este bloque permite afondar nas aprendizaxes sobre linguaxe narrativa e audiovisual adquiridas na materia de Educación Plástica, Visual e Audiovisual. O proceso de creación, o deseño de proxectos, a análise crítica da linguaxe publicitaria e da sociedade de consumo, técnicas e formatos de fotografía e vídeo, medios de difusión das producións audiovisuais.
- Bloque 3. «Debuxo técnico aplicado ás artes plásticas e ao deseño». Dota o alumnado dun instrumento eficiente para comunicarse de xeito gráfico e obxectivo, para expresar e difundir ideas ou proxectos de acordo con convencións que garantan a súa interpretación fiable e precisa, así como para desenvolver a súa visión espacial. A materia impártese en lingua galega e non utiliza libro de texto. Os materiais están elaborados polo propio departamento e o alumnado dispón deles na aula virtual do centro.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Analizar manifestacións artísticas, contextualizándoas, describindo os seus aspectos esenciais e valorando o proceso de creación e o resultado final, para educar a mirada, alimentar o imaxinario, reforzar a confianza e ampliar as posibilidades de gozar do patrimonio cultural e artístico.	2-3	3		1-2	3	1		1-2
OBX2 - Explorar as posibilidades expresivas de diferentes técnicas gráfico-plásticas, empregando distintos medios, soportes, ferramentas e linguaxes, para incorporalas ao repertorio persoal de recursos e desenvolver o criterio de selección das máis adecuadas a cada necesidade ou intención.			2	2	1	1-3		3-4
OBX3 - Explorar as posibilidades expresivas de diferentes medios, técnicas e formatos audiovisuais, descodificando as súas linguaxes, identificando as ferramentas e distinguindo os seus fins, para incorporalos ao repertorio persoal de recursos e desenvolver o criterio de selección dos máis adecuados a cada necesidade ou intención.				5	1-3			3-4
OBX4 - Crear producións artísticas, individuais ou grupais, realizadas con diferentes técnicas e ferramentas, incluído o propio corpo, a partir dun motivo ou intención previos, adaptando o deseño e o proceso ás necesidades e indicacións de realización e tendo en conta as características do público destinatario, para compartilas e valorar as oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico ou profesional que poden derivarse desta actividade.	1		3	3	3-5		3	4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Técnicas gráfico-plásticas I	Técnicas de debuxo e pintura secas, húmidas e mixtas. As técnicas nas vangardas.	15	17	X	X	
2	Técnicas gráfico-plásticas II	Procedementos directos, aditivos, subtractivos e mixtos das técnicas de gravado. Graffiti e pintura mural.	15	17		X	X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	Fotografía. Composición, narrativa e técnicas	A linguaxe visual fotográfica. Fotografía analóxica, dixital e técnicas experimentais.	10	11	X		
4	Publicidade e deseño	Publicidade: recursos e sociedade de consumo. Campos e ramas do deseño.	10	10			X
5	O proceso creativo.	O proceso de creación (guión, proxecto, presentación final e avaliación). Técnicas de creación tridimensionais.	10	10			X
6	A creación audiovisual	Narrativa audiovisual, técnicas e recursos dixitais.	10	10		X	
7	Xeometría plana I	Trazados xeométricos básicos e polígonos.	10	10	X		
8	Xeometría plana II	Curvas técnicas, tanxencias e enlaces.	10	10		X	
9	Sistemas de representación	Normalización, vistas e sistemas perspectivos.	10	10			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Técnicas gráfico-plásticas I	17

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Analizar manifestacións artísticas de diferentes épocas e culturas, contextualizándoas, describindo os seus aspectos esenciais, valorando o proceso de creación e o resultado final e evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa recepción.	Recoñecer os aspectos básicos dunha manifestación artística relevante: xénero artístico, época e técnica empregada.	PE	20
CA1.2 - Valorar criticamente os hábitos, os gustos e os referentes artísticos de diferentes épocas e culturas, a través de diferentes producións gráfico-plásticas, reflexionando sobre a súa evolución e sobre a súa relación cos do presente.	Capacidade para emitir unha valoración sobre unha produción artística dunha época determinada atendendo aos condicionantes que influiron na súa produción.	TI	80
CA1.3 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade na exploración de diferentes técnicas gráfico-plásticas, empregando ferramentas, medios, soportes e linguaxes diversas.	Manifestar interese polo correcto uso dos medios e ferramentas.		
CA1.4 - Elaborar producións gráfico-plásticas de forma creativa, determinando as intencións expresivas e seleccionando con corrección as ferramentas, medios, soportes e linguaxes máis adecuadas de entre os que conforman o repertorio persoal de recursos.	Capacidade para seleccionar os medios idóneos para desenvolver unha produción gráfico-plástica sinxela con intencións expresivas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os efectos do xesto e do instrumento: ferramentas, medios e soportes. Calidades plásticas e efectos visuais. - Técnicas de debuxo e pintura: técnicas secas e húmidas. - Técnicas mixtas e alternativas das vangardas artísticas. Posibilidades expresivas e contexto histórico. - A arte da reciclaxe. Consumo responsable. Produtos ecolóxicos, sustentables e innovadores na práctica artística. Arte e natureza. - Exemplos de aplicación de técnicas gráfico-plásticas en diferentes manifestacións artísticas e no ámbito do deseño.

UD	Título da UD	Duración
2	Técnicas gráfico-plásticas II	17

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Analizar manifestacións artísticas de diferentes épocas e culturas, contextualizándoas, describindo os seus aspectos esenciais, valorando o proceso de creación e o resultado final e evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa recepción.	Recoñecer os aspectos básicos dunha manifestación artística relevante: xénero artístico, época e técnica empregada.	PE	20
CA1.2 - Valorar criticamente os hábitos, os gustos e os referentes artísticos de diferentes épocas e culturas, a través de diferentes producións gráfico-plásticas, reflexionando sobre a súa evolución e sobre a súa relación cos do presente.	Capacidade para emitir unha valoración sobre unha produción artística dunha época determinada atendendo aos condicionantes que influiron na súa produción.	TI	80
CA1.3 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade na exploración de diferentes técnicas gráfico-plásticas, empregando ferramentas, medios, soportes e linguaxes diversas.	Manifestar interese polo correcto uso dos medios e ferramentas.		
CA1.4 - Elaborar producións gráfico-plásticas de forma creativa, determinando as intencións expresivas e seleccionando con corrección as ferramentas, medios, soportes e linguaxes máis adecuadas de entre os que conforman o repertorio persoal de recursos.	Capacidade para seleccionar os medios idóneos para desenvolver unha produción gráfico-plástica sinxela con intencións expresivas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os efectos do xesto e do instrumento: ferramentas, medios e soportes. Calidades plásticas e efectos visuais. - Técnicas de estampaxe. Procedementos directos, aditivos, subtractivos e mixtos. - Graffiti e pintura mural. - Seguridade, toxicidade e impacto ambiental dos diferentes materiais artísticos. Prevención e xestión responsable dos residuos.

Contidos
- Exemplos de aplicación de técnicas gráfico-plásticas en diferentes manifestacións artísticas e no ámbito do deseño.

UD	Título da UD	Duración
3	Fotografía. Composición, narrativa e técnicas	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Valorar criticamente os hábitos, os gustos e os referentes artísticos de diferentes épocas e culturas, a través de producións visuais, audiovisuais e multimedia, reflexionando sobre a súa evolución e sobre a súa relación cos do presente.	Capacidade para emitir unha valoración sobre imaxes fotográficas icónicas dunha época determinada atendendo aos condicionantes que influiron na súa produción.	PE	20
CA2.2 - Elaborar producións visuais, audiovisuais e multimedia de forma creativa, determinando as intencións expresivas, seleccionando e empregando con corrección as ferramentas, medios, soportes e linguaxes máis adecuadas de entre os que conforman o repertorio persoal de recursos.	Capacidade para crear imaxes fotográficas con intencións expresivas e seleccionar os parámetros axeitados para obter os resultados desexados.	TI	80
CA2.3 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de diferentes medios, técnicas e formatos audiovisuais, descodificando as súas linguaxes, identificando as ferramentas e distinguindo os seus fins.	Amosar interese no proceso creativo e nos medios, técnicas e formatos.		
CA2.6 - Expoñer o resultado final da creación dun produto visual, audiovisual ou multimedia, individual ou grupal, poñendo en común e valorando criticamente o desenvolvemento da súa elaboración, as dificultades atopadas, os progresos realizados e os logros alcanzados.	Capacidade para transmitir a experiencia do traballo realizado de xeito crítico, obtendo conclusións.		
CA2.7 - Identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico ou profesional relacionadas co ámbito visual, audiovisual ou multimedia, comprendendo o seu valor engadido e expresando a opinión persoal de forma razoada e respectuosa.	Amosar interese polo feito audiovisual e pola fotografía. Comprender o seu valor como elemento expresivo e de comunicación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Elementos e principios básicos da linguaxe visual e da percepción. Cor e composición.
- Narrativa da imaxe fixa: encadramento e planificación, puntos de vista e angulación. A imaxe secuenciada.
- Fotografía analóxica: cámara escura. Fotografía sen cámara (fotogramas). Técnicas fotográficas experimentais: cianotipia ou antotipia.
- Fotografía dixital. A fotomontaxe dixital e tradicional.
- Seguridade, toxicidade e impacto ambiental dos diferentes materiais artísticos. Prevención e xestión responsable dos residuos.

UD	Título da UD	Duración
4	Publicidade e deseño	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Valorar criticamente os hábitos, os gustos e os referentes artísticos de diferentes épocas e culturas, a través de producións visuais, audiovisuais e multimedia, reflexionando sobre a súa evolución e sobre a súa relación cos do presente.	Capacidade para emitir unha valoración sobre creacións de distintas épocas atendendo aos condicionantes que influiron na súa produción.	PE	20
CA2.2 - Elaborar producións visuais, audiovisuais e multimedia de forma creativa, determinando as intencións expresivas, seleccionando e empregando con corrección as ferramentas, medios, soportes e linguaxes máis adecuadas de entre os que conforman o repertorio persoal de recursos.	Capacidade para desenvolver un exemplo de publicidade sinxela con intencións expresivas e capacidade de seleccionar os medios idóneos para obter os resultados desexados.	TI	80
CA2.3 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de diferentes medios, técnicas e formatos audiovisuais, descodificando as súas linguaxes, identificando as ferramentas e distinguindo os seus fins.	Amosar interese no proceso creativo e nos medios, técnicas e formatos.		
CA2.7 - Identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico ou profesional relacionadas co ámbito visual, audiovisual ou multimedia, comprendendo o seu valor engadido e expresando a opinión persoal de forma razoada e respectuosa.	Amosar interese polo campo da publicidade e as súas ferramentas. Comprender o seu valor como elemento expresivo e de comunicación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Elementos e principios básicos da linguaxe visual e da percepción. Cor e composición. - Publicidade: recursos formais, lingüísticos e persuasivos. Estereotipos e sociedade de consumo. O sexismo e os canons corporais e sexuais nos medios de comunicación. - Campos e ramas do deseño: gráfico, de produto, de moda, de interiores, escenografía.

UD	Título da UD	Duración
5	O proceso creativo.	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Analizar manifestacións artísticas de diferentes épocas e culturas, contextualizándoas, describindo os seus aspectos esenciais, valorando o proceso de creación e o resultado final e evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa recepción.	Recoñecer os aspectos básicos do proceso creativo en distintas manifestacións artísticas.	PE	20
CA1.5 - Crear un produto artístico individual ou grupal, de forma colaborativa e aberta, deseñando as fases do proceso e seleccionando as técnicas e ferramentas máis adecuadas para conseguir un resultado adaptado a unha intención e a un público determinados.	Amosar iniciativa para desenvolver nunha representación tridimensional unha idea, seguindo as pautas e tomando as decisións necesarias individualmente e/ou en grupo.	TI	80
CA1.6 - Expoñer o resultado final da creación dun produto artístico, individual ou grupal, poñendo en común e valorando criticamente o desenvolvemento da súa elaboración, as dificultades atopadas, os progresos realizados e os logros alcanzados.	Capacidade para transmitir a experiencia do traballo realizado de xeito crítico, obtendo conclusións.		
CA2.3 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de diferentes medios, técnicas e formatos audiovisuais, descodificando as súas linguaxes, identificando as ferramentas e distinguindo os seus fins.	Amosar interese no proceso creativo e nos medios, técnicas e formatos.		
CA2.7 - Identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico ou profesional relacionadas co ámbito visual, audiovisual ou multimedia, comprendendo o seu valor engadido e expresando a opinión persoal de forma razoada e respectuosa.	Amosar interese pola creación artística e comprender o seu valor como elemento expresivo e de comunicación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Técnicas básicas de creación de volumes. - A arte da reciclaxe. Consumo responsable. Produtos ecolóxicos, sustentables e innovadores na práctica artística. Arte e natureza. - Exemplos de aplicación de técnicas gráfico-plásticas en diferentes manifestacións artísticas e no ámbito do deseño. - O proceso de creación. Realización e seguimento: guión ou proxecto, presentación final e avaliación (autorreflexión, autoavaliación e avaliación colectiva).

UD	Título da UD	Duración
6	A creación audiovisual	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Valorar criticamente os hábitos, os gustos e os referentes artísticos de diferentes épocas e culturas, a través de producións visuais, audiovisuais e multimedia, reflexionando sobre a súa evolución e sobre a súa relación cos do presente.	Capacidade para emitir unha valoración sobre unha produción audiovisual relevante, dunha época determinada, atendendo aos condicionantes que influiron na súa produción.	PE	20
CA2.3 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de diferentes medios, técnicas e formatos audiovisuais, descodificando as súas linguaxes, identificando as ferramentas e distinguindo os seus fins.	Amosar interese no proceso creativo e nos medios, técnicas e formatos.	TI	80
CA2.4 - Realizar producións audiovisuais, individuais ou colaborativas asumindo diferentes funcións, incorporando o uso das tecnoloxías dixitais cunha intención expresiva, buscando un resultado final axustado ao proxecto preparado previamente e seleccionando e empregando, con corrección e de forma creativa, as ferramentas e medios dispoñibles máis adecuados.	Capacidade para desenvolver un pequeno proxecto audiovisual con intencións expresivas e capacidade de seleccionar os medios dixitais idóneos para obter os resultados desexados.		
CA2.5 - Crear un produto visual, audiovisual ou multimedia, individual ou grupal, de forma colaborativa e aberta, deseñando as fases do proceso e seleccionando as técnicas e ferramentas máis adecuadas para conseguir un resultado adaptado a unha intención e a un público determinados.	Amosar iniciativa para desenvolver unha idea desenvolvendo as fases de preprodución, produción e postprodución, respetando os roles dos membros do equipo e tomando as decisións necesarias individualmente e/ou en grupo.		
CA2.6 - Expoñer o resultado final da creación dun produto visual, audiovisual ou multimedia, individual ou grupal, poñendo en común e valorando criticamente o desenvolvemento da súa elaboración, as dificultades atopadas, os progresos realizados e os logros alcanzados.	Capacidade para transmitir a experiencia do traballo realizado de xeito crítico, obtendo conclusións.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Seguridade, toxicidade e impacto ambiental dos diferentes materiais artísticos. Prevención e xestión responsable dos residuos. - Narrativa audiovisual: fotograma, secuencia, escena, toma, plano e montaxe. O guión e o storyboard. - Técnicas básicas de animación. - Recursos dixitais para a creación de proxectos de videoarte.

UD	Título da UD	Duración
7	Xeometría plana I	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2.2. - Elaborar producións gráficas de tipo técnico con interese pola corrección.	Capacidade para xerar formas mediante procesos da xeometría plana: trazados xeométricos fundamentais e formas poligonais.	PE	50
CA3.1 - Participar con iniciativa, confianza e rigor na exploración da linguaxe gráfica de tipo técnico empregando distintas ferramentas.	Amosar interese polos elementos da xeometría e a súa aplicación no deseño. Ter coñecemento dos medios, técnicas e formatos elementais.	TI	50
CA3.2.1. - Elaborar producións gráficas de tipo técnico con interese pola corrección, determinando as intencións comunicativas e seleccionando as ferramentas, medios, soportes e linguaxes máis adecuadas de entre os que conforman o repertorio persoal de recursos.	Capacidade para xerar formas mediante procesos da xeometría plana con interese pola corrección e seleccionando as ferramentas axeitadas.		
CA3.3 - Valorar o rigor do proceso de creación gráfica, a claridade, a precisión e o proceso de resolución e construción gráfica.	Amosar claridade e precisión básicas nas realizacións.		
CA3.4 - Analizar o resultado final da creación dun produto de creación gráfica de tipo técnico, individual ou grupal, poñendo en común e valorando criticamente o desenvolvemento da súa elaboración, as dificultades atopadas, os progresos realizados e os logros alcanzados.	Capacidade para transmitir a experiencia do traballo realizado de xeito crítico, obtendo conclusións.		
CA3.2 - Elaborar producións gráficas de tipo técnico con interese pola corrección, determinando as intencións comunicativas e seleccionando as ferramentas, medios, soportes e linguaxes máis adecuadas de entre os que conforman o repertorio persoal de recursos.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Construcións xeométricas fundamentais. - Aplicación das construcións técnicas bidimensionais e tridimensionais nas diferentes manifestacións artísticas e no ámbito do deseño.

UD	Título da UD	Duración
8	Xeometría plana II	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2.2. - Elaborar producións gráficas de tipo técnico con interese pola corrección.	Capacidade para xerar formas mediante procesos da xeometría plana: trazados de curvas técnicas, tanxencias e enlaces.	PE	50
CA3.1 - Participar con iniciativa, confianza e rigor na exploración da linguaxe gráfica de tipo técnico empregando distintas ferramentas.	Amosar interese polos elementos da xeometría e a súa aplicación no deseño. Ter coñecemento dos medios, técnicas e formatos elementais.	TI	50
CA3.2.1. - Elaborar producións gráficas de tipo técnico con interese pola corrección, determinando as intencións comunicativas e seleccionando as ferramentas, medios, soportes e linguaxes máis adecuadas de entre os que conforman o repertorio persoal de recursos.	Capacidade para xerar formas mediante procesos da xeometría plana con interese pola corrección e seleccionando as ferramentas axeitadas.		
CA3.3 - Valorar o rigor do proceso de creación gráfica, a claridade, a precisión e o proceso de resolución e construción gráfica.	Amosar claridade e precisión básicas nas realizacións.		
CA3.4 - Analizar o resultado final da creación dun produto de creación gráfica de tipo técnico, individual ou grupal, poñendo en común e valorando criticamente o desenvolvemento da súa elaboración, as dificultades atopadas, os progresos realizados e os logros alcanzados.	Capacidade para transmitir a experiencia do traballo realizado de xeito crítico, obtendo conclusións.		
CA3.2 - Elaborar producións gráficas de tipo técnico con interese pola corrección, determinando as intencións comunicativas e seleccionando as ferramentas, medios, soportes e linguaxes máis adecuadas de entre os que conforman o repertorio persoal de recursos.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Construcións xeométricas fundamentais.
- Aplicación das construcións técnicas bidimensionais e tridimensionais nas diferentes manifestacións artísticas e no ámbito do deseño.

UD	Título da UD	Duración
9	Sistemas de representación	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2.2. - Elaborar producións gráficas de tipo técnico con interese pola corrección.	Capacidade para representar volumes sinxelos nos diferentes sistemas de representación, a partir duns datos.	PE	50
CA3.1 - Participar con iniciativa, confianza e rigor na exploración da linguaxe gráfica de tipo técnico empregando distintas ferramentas.	Amosar interese polos diferentes sistemas de representación e a súa aplicación no deseño. Ter coñecemento dos principios básicos de cada sistema visto.	TI	50
CA3.2.1. - Elaborar producións gráficas de tipo técnico con interese pola corrección, determinando as intencións comunicativas e seleccionando as ferramentas, medios, soportes e linguaxes máis adecuadas de entre os que conforman o repertorio persoal de recursos.	Capacidade para representar volumes sinxelos nos diferentes sistemas de representación, a partir duns datos.		
CA3.3 - Valorar o rigor do proceso de creación gráfica, a claridade, a precisión e o proceso de resolución e construción gráfica.	Amosar unhas destrezas básicas na representación así como un nivel aceptable de precisión, claridade e limpeza nas representacións.		
CA3.4 - Analizar o resultado final da creación dun produto de creación gráfica de tipo técnico, individual ou grupal, poñendo en común e valorando criticamente o desenvolvemento da súa elaboración, as dificultades atopadas, os progresos realizados e os logros alcanzados.	Capacidade para transmitir a experiencia do traballo realizado de xeito crítico, obtendo conclusións.		
CA3.2 - Elaborar producións gráficas de tipo técnico con interese pola corrección, determinando as intencións comunicativas e seleccionando as ferramentas, medios, soportes e linguaxes máis adecuadas de entre os que conforman o repertorio persoal de recursos.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Representación obxectiva da realidade nun soporte bidimensional. Vistas (sistema europeo). Sistemas perspectivos. - Conceptos básicos de normalización. - Aplicación das construcións técnicas bidimensionais e tridimensionais nas diferentes manifestacións artísticas e no ámbito do deseño.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A actividade diaria na materia de Expresión Artística basearase fundamentalmente en propostas prácticas que serán apoiadas con sesións explicativas nas que, ademais de servir de guía e dar as orientacións, procurarán promover a participación do alumnado mediante debates que os involucren na súa propia aprendizaxe. Fomentarase a reflexión sobre o traballo realizado propio e alleo mediante exposicións e presentacións, nas que o alumnado poderá explicar as súas creacións e entender as das/os compañeiras/os.

Ao inicio de curso realizarase unha avaliación inicial. A observación do alumnado durante as primeiras semanas de clase e a elaboración dunha serie de cuestionarios permitirán valorar o nivel do que partimos con cada alumno/a e a necesidade, ou non, de elaborar plans de reforzo que permitan a todo o alumnado a consecución mínima dos criterios establecidos.

Ademais dunha introdución xeral da materia ao comezo do curso, antes de desenvolver cada unidade didáctica

faremos unha introdución do tema a tratar, establecendo un pequeno debate sobre os coñecementos previos que o alumnado poida ter e exemplificando os obxectivos con traballos realizados por alumnos e alumnas en anos anteriores.

Durante a exposición dalgúns dos contidos das diferentes unidades, o propio alumnado poderá participar mediante lecturas compartidas que axudarán a ir asimilando conceptos e a adquirir vocabulario específico da materia. Nas propostas das tarefas, que na súa maioría serán realizadas na aula, incidirase na importancia da aplicación de metodoloxías baseada na investigación, na creación persoal e no traballo colaborativo.

Algúns exemplos de estratexias metodolóxicas que aplicaremos na aula durante o curso son:

- Liñas temporais e/ou vídeos interactivos para a exposición de contidos.
- Traballos de investigación individuais, por parellas ou grupais para reforzar os coñecementos traballados nalgunhas unidades.
- Métodos de gamificación para repasar distintos aspectos da linguaxe artística: kahoots sobre obras, artistas ou técnicas e xogos de encrucillado ou aforcado, que consoliden o glosario de termos artísticos e técnicos.
- Aprendizaxe por repetición nas propostas de debuxo xeométrico co fin de construír obxectivamente e con precisión diferentes construcións, que serán complementadas con actividades de aprendizaxe baseadas en problemas.
- Portfolios compartidos (Padlet ou semellante), nos que iremos publicando imaxes de distintas propostas lanzadas pola profesora e tamén as suxeridas polo propio alumnado.
- Aprendizaxe cooperativa baseada na experimentación plástica en pequenos grupos, reflexión conxunta sobre o proceso creativo, posta en común sobre as calidades expresivas das técnicas aplicadas e as dificultades atopadas e debate sobre o resultado colectivo.
- Aplicaranse distintas estruturas de aprendizaxe colaborativo para afianzar algúns contidos teóricos.

Traballos por proxectos:

- FOTOGRAFÍA: Este ano participaremos en “Fotografía en curso” un “Plan proxecta” que promove o redescubrimiento da contorna próxima a través da fotografía. Realizaranse proxectos documentais da contorna (oficios, espazos e memoria, retratos de...) que culminarán nunha exposición ou fotolibro. Por outro lado, o departamento colaborará na proposta de recompilación e conversa sobre fotografía "A Foto Fala", organizado polo Equipo de Dinamización da Lingua Galega.

- CREACIÓN AUDIOVISUAL: "Tes un minuto?". Colaboraremos un ano máis co Equipo de Dinamización Lingüística e outros departamentos didácticos no proxecto interdisciplinario “Tes un minuto?”, un desafío creativo baseado na elaboración dun vídeo en galego cunha duración máxima de un minuto.

- TEATRO MUSICAL: "Miserábeis". Retomaremos este proxecto iniciado no 2019, no que aportaremos a nosa creatividade para a elaboración de escenografías e elementos de atrezzo (máscaras, complementos, adaptación de vestuario...).

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Material de debuxo técnico: lapis duro, láminas de debuxo, escuadro, cartabón, compás, regra numerada, transportador de ángulos.
Material para elaboración de traballos plásticos: lapis de grafito de distintas durezas, lapis de cores, carboncillos, difuminos, lapis acuarelables, rotuladores, témperas, pinturas plásticas, pinceis e brochas, papeis de distintos tipos, pegamento, tesoiras...
Material para elaborar traballos en barro e gravado: rolos, gubias, espátulas, burís...
Biblioteca de aula, material da biblioteca inclusiva para alumnado con necesidades específicas, materiais adaptados, libros de texto do departamento, revistas, folletos e materiais de refugallo.
Ordenador e canón. Para algunhas actividades utilizamos os equipos da aula de informática, os iPad do centro e os equipos informáticos portátiles da aula de tecnoloxía, ademais doutro material audiovisual do propio centro.

A materia de Expresión Artística impártese fundamentalmente na aula específica do centro, que conta con mobiliario e ferramentas propias da área: mesas e cadeiras de debuxo, mesa para traballos de grandes dimensións, lavabos, cabaletes, tórculo de gravado, etc. Para actividades puntuais podemos saír a outros espazos do centro: biblioteca, salón de actos, patio, etc.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

As probas de avaliación inicial realizarase durante as primeiras semanas do curso escolar e comprenderá as seguintes actuacións:

- a) Unha análise dos informes do curso anterior (resultados, estilos de aprendizaxe e necesidades).
- b) O coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación emocional (contexto sociofamiliar, intereses e motivación). Para acadar esta información realizaranse cuestionarios, xogos nas titorías e conversas e debates de carácter informal en grupo e de xeito individual.
- c) Unha proba de carácter competencial que permita detectar posibles necesidades (comunicación, autonomía, habilidades). Actividades e cuestionarios orais e escritos que son elaborados en coordinación cos outros departamentos didácticos do centro, co fin de non sobrecargar ao alumnado con probas ao comezo de curso e de non repetirnos nas propostas.

En función dos resultados obtidos nesta avaliación, o departamento tomará as medidas precisas para atender as necesidades detectadas. Se a programación non se axusta ao nivel da clase poderán modificarse aspectos como:

- A secuenciación e temporalización dos contidos: poderemos incluír contidos impartidos na etapa anterior ou comezar cada tema repasando conceptos e procedementos previos.
- A metodoloxía e a proposta de actividades: actividades con diferentes niveis de profundidade no tema a tratar, tarefas de procura de información e propostas máis motivadoras.
- A organización da aula. Traballos por grupos/parellas, axuda entre compañeiros/as mediante traballo colaborativo, etc.

Se a programación está axustada en xeral ao nivel da clase pero hai unha minoría de alumnos/as que non acadan o nivel de esixencia desta, tomaremos medidas individualizadas de reforzo educativo ou adaptación curricular. Estas decisións realizaranse tras a posta en común dos resultados na reunión de avaliación inicial co resto do equipo docente, co que compartiremos os datos obtidos nesta materia.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	15	15	10	10	10	10	10	10	10	100
Proba escrita	20	20	20	20	20	20	50	50	50	29
Táboa de indicadores	80	80	80	80	80	80	50	50	50	71

Criterios de cualificación:

Durante o curso académico, o departamento fará un seguimento da evolución e desenvolvemento do alumnado dentro da materia. Para a recollida de datos que permitan unha correcta valoración do traballo realizado, utilizaranse distintos instrumentos de avaliación: rúbricas con indicadores de logro, a observación diaria na clase e os resultados obtidos en pequenos cuestionarios. Os datos acadados rexistraranse no caderno da profesora mediante fichas individualizadas, que poderán ser consultadas polos alumnos/as ou titores/as para facer o seu seguimento na materia.

Para obter a nota global de cada avaliación teranse en conta os datos recollidos mediante os instrumentos de avaliación citados e aplicaranse os seguintes criterios de cualificación:

- TRABALLOS PRÁCTICOS (70% da nota total). Valorarase a creatividade: orixinalidade e expresividade plástica, os coñecementos: aplicación de conceptos, a técnica: dominio dos métodos e procedementos de expresión e o acabado: orde e limpeza na presentación. Ademais terase en conta o interese: atención e participación na clase, a expresión: dominio do vocabulario propio da área, o respecto: colaboración cos compañeiros/as e tolerancia e o traballo: esforzo, constancia e puntualidade na entrega das actividades.

As tarefas non presentadas valoraranse cun 0 que fará media coas notas obtidas nos outros traballos presentados. Previamente a facer as entregas de maneira presencial, o alumnado deberá facer fotografías de todas as tarefas propostas e subilas á aula virtual nos apartados correspondentes.

- PROBA ESCRITA (30 % da nota total).

A nota da avaliación final reflectirá a media das tres avaliacións trimestrais.

Criterios de recuperación:

Durante o curso, o alumnado que teña traballos suspensos poderá realizar tarefas específicas adaptadas ás súas necesidades e baseadas nas aprendizaxes non acadadas, co fin de superar os mínimos esixibles. Calcularase a nota media dos traballos entregados durante o curso, incluídos os presentados nos períodos de recuperación, e teranse en conta os criterios de cualificación explicados no apartado anterior.

Por outra banda, realizarase unha recuperación por avaliación das probas escritas e unha proba de recuperación final daquelas partes non superadas durante o curso. Valorarase o traballo do seguinte xeito:

1º- Nota media das tarefas entregadas durante o curso, incluídas as presentadas nos períodos de recuperación (70% da nota).

2º- Nota media das probas escritas realizadas durante o curso, tendo en conta as notas das probas recuperadas (30% da nota).

6. Medidas de atención á diversidade

A atención ás necesidades específicas do alumnado estará presente na materia de Educación Plástica Visual e Audiovisual en tres condicións diferentes:

1. No desenvolvemento das unidades didácticas, onde todos os compoñentes traballaranse desde dúas dimensións:
  - a. O ámbito básico, que trata os elementos mínimos do currículo, e que xustifica as actividades de reforzo para os/as alumnos/as que non os acadan.
  - b. O ámbito de ampliación, cun maior nivel de complexidade, para aqueles/as alumnos/as que resolvan de forma satisfactoria os niveis básicos.
2. Na posta en práctica da programación, sobre a que se poderán introducir as variacións convenientes en función das necesidades do alumnado.
3. Nas diversas posibilidades dos materiais:
  - a. Do/a alumno/a (fichas de reforzo, fichas de ampliación, plans persoais de aprendizaxe...) utilizados no contexto das diferentes actividades.
  - b. Do/a profesor /a (suxestións metodolóxicas, bibliografía, rexistros, fichas de desenvolvemento, fichas de planificación...).

Tras a realización da avaliación inicial e en función dos resultados obtidos nela, o departamento tomará as medidas precisas para atender as necesidades detectadas. Valorarase a posibilidade de facer reforzos educativos ou adaptacións curriculares, segundo sexa o nivel de competencia curricular deste alumnado respecto ao currículo de referencia. No caso da necesidade de adaptar o currículo, considerarase a idoneidade das metodoloxías a aplicar, os espazos e recursos cos que traballar e a adecuación dos tempos aos ritmos de aprendizaxe en cada caso particular.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Educación para a saúde	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.11 - Concienciación sobre o cambio climático	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.12 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.13 - Cooperación e respecto mutuo	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.14 - Prevención e resolución pacífica de conflitos	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.15 - Respeto polos dereitos humanos (liberdade, xustiza, igualdade, pluralismos, democracia, paz...)	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9
ET.1 - Comprensión lectora	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X
ET.4 - Competencia dixital	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X

	UD 9
ET.8 - Igualdade de xénero	X
ET.9 - Creatividade	X
ET.10 - Educación para a saúde	X
ET.11 - Concienciación sobre o cambio climático	X
ET.12 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable	X
ET.13 - Cooperación e respecto mutuo	X
ET.14 - Prevención e resolución pacífica de conflitos	X
ET.15 - Respeto polos dereitos humanos (liberdade, xustiza, igualdade, pluralismos, democracia, paz...)	X

Observacións:

Os elementos transversais anteriormente citados trabállanse, en máis ou menos medida, en todas as unidades desta materia, na que os alumnos e alumnas aprenden a mirar, ver, observar e percibir, e desde o coñecemento da linguaxe visual, a apreciar os valores estéticos e culturais das producións artísticas, contribuíndo a desenvolver a súa competencia cultural e artística.

Dado o seu carácter práctico, a materia contribúe á asunción responsable das obrigas, á cooperación e ao respecto cara as demais persoas; desenvolve a capacidade de traballo en equipo e a autodisciplina, ademais de promover o trato igualitario e inclusivo; favorece o espírito innovador e emprendedor, fomentando a creatividade, a iniciativa persoal e a capacidade de aprendizaxe a partir dos erros cometidos e permite participar no enriquecemento do patrimonio a través da creación de producións persoais.

Os medios de comunicación tratados na programación (cine, prensa, televisión, a rede...) son un instrumento privilexiado para analizar criticamente os seus intereses e valores, participan tanto na educación para a saúde como na educación para a igualdade entre os sexos, no sentido de axuizar as producións icónicas que nos rodean para que as mensaxes que emitan non sexan discriminatorias.

Nas distintas propostas, o uso de materiais naturais e artificiais reciclados, a prevención e xestión responsable dos residuos e a seguridade, toxicidade e impacto ambiental dos diferentes materiais artísticos, contribuirán á educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, así como á concienciación sobre o cambio climático. Na meirande parte das propostas promóvese a cooperación entre iguais e a prevención e resolución de conflitos, fomentando os valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos, etc.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita a algunha exposición dalgún artista plástico galego	Visitas a espazos expositivos nos que se mostren traballos realizados por artistas plásticos galegos/as.	X		

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Colaboración co FIC (Festival Internacional de Curtas) de Bueu	Visionado e debate crítico sobre distintas curtametraxes.	X		
Visita á Facultade de Belas Artes de Pontevedra	Visita á Facultade de Belas Artes de Pontevedra para coñecer as súas instalacións e realizar un obradoiro de gravado no Laboratorio de Artes Gráficas		X	
Obradoiros e charlas relacionados coa materia de Educación Plástica	Organizaranse charlas e obradoiros de ilustración e creación audiovisual impartidos por profesionais.		X	
Visitas a algún museo de Arte Contemporánea da contorna	Visitas guiadas a algún dos museos de Arte Contemporánea da contorna: CGAC, MARCO, Fundación Serralves...			X
Exposicións de carteis conmemorativos, fotografías e outros traballos propios da materia.	Organizaranse distintas exposicións que mostren os resultados realizados na propia materia e en colaboración con outros departamentos do centro para conmemorar distintas datas: Dereitos Humanos, Violencia de Xénero, Letras Galegas, 8 de Marzo...	X	X	X

Observacións:

O departamento de Educación Plástica e Visual promove todos os cursos actividades relacionadas coa nosa área e colabora nas celebracións e nas propostas complementarias organizadas pola dirección, por outros departamentos do centro, pola Biblioteca ou polo Equipo de Dinamización da Lingua, elaborando e expoñendo ante a Comunidade Educativa os traballos realizados con motivo de datas sinaladas.

As visitas de colaboradores/as externos programaranse trimestralmente, en función da oferta das distintas institucións e profesionais e as posibilidades organizativas do centro.

Como xa se indicou no apartado de metodoloxía, colaboraremos nos proxectos interdisciplinarios "Miserábeis", teatro musical organizado polos departamentos de Música e Xeografía e Historia; "Tes un minuto?", un desafío creativo promovido polo Equipo de Dinamización da Lingua, baseado na elaboración dun vídeo en galego cunha duración máxima de un minuto; "A Foto Fala", actividade proposta tamén polo Equipo de Dinamización da Lingua, baseada na recompilación e conversas arredor de fotografías antigas, e "Fotografía en curso", actividade do "Plan Proxecta" que promove o redescubrimento da contorna próxima a través da fotografía.

Ademais participaremos nunha proposta interdisciplinaria de protección medioambiental, organizada polos departamentos de ciencias.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Programa a materia tendo en conta os obxectivos e o logro das competencias clave establecidas no perfil de saída do currículo.
Programa a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o seu desenvolvemento.
Selecciona e secuencia de forma progresiva os contidos da programación de aula tendo en conta as particularidades de cada un dos grupos de estudantes.
Establece os instrumentos de avaliación que permite facer o seguimento do progreso de aprendizaxe dos seus alumnos e alumnas.

Planifica as clases de modo flexible, preparando actividades e recursos. axustados á programación de aula e ás necesidades e intereses do alumnado.
Revisa con frecuencia os traballos propostos.
Optimiza o tempo dispoñible para o desenvolvemento de cada unidade didáctica.
Metodoloxía empregada
Utiliza axuda audiovisual ou de outro tipo para apoiar os contidos na aula.
Detecta os coñecementos previos de cada unidade.
Propón situacións que introduzan a unidade (lecturas, debates, diálogos...).
Proporciona un plan de traballo ao principio de cada unidade.
Desenvolve os contidos dunha forma ordenada e comprensible para os alumnos e as alumnas.
Relaciona os contidos e as actividades cos intereses do alumnado.
Relaciona as aprendizaxes con aplicacións reais ou coa súa funcionalidade.
Promove a reflexión dos temas tratados.
Cando introduce conceptos novos relaciónaos cos xa coñecidos, intercala preguntas aclaratorias, pon exemplos, etc.
Propón actividades grupais e individuais que permitan adquirir as aprendizaxes e destrezas propias da etapa.
Proporciona a información necesaria sobre a resolución das tarefas e como poder melloralas.
Informa sobre os progresos conseguidos e as dificultades atopadas.
Resume as ideas fundamentais discutidas antes de pasar a unha nova unidade.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Ten en conta a distribución de espazos e de mobiliario para a interacción co alumnado.
Fai unha correcta xestión dos recursos materiais da aula, así como da integración das ferramentas tecnolóxicas.
Medidas de atención á diversidade
Realiza a avaliación inicial para axustar a programación ao nivel dos estudantes.
Propón novas actividades que faciliten a adquisición de obxectivos cando estes non son alcanzados suficientemente.
Propón novas actividades de maior nivel cando os obxectivos foron alcanzados con suficiencia.

Clima de traballo na aula
Ten predisposición para aclarar dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fóra das clases.
Estimula a participación activa dos estudantes.
Promove o traballo cooperativo e mantén unha comunicación fluída cos estudantes.
Favorece o respecto mutuo entre o alumnado, a escoita atenta e un clima onde se xestionen adecuadamente as emocións.
Favorece a inclusión e o respecto pola diversidade.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Coordínase co profesorado doutros departamentos para elaborar proxectos competenciais interdisciplinares.
Emprega diferentes medios para informar dos resultados aos estudantes e aos pais.
Outros
Favorece os procesos de autoavaliación e coavaliación.
Utiliza diferentes técnicas de avaliación en función dos contidos, o nivel dos estudantes...

Descrición:

Ao comezo do curso e ao longo do desenvolvemento de cada unha das unidades didácticas analizarase a actitude e a resposta do alumnado ante as distintas propostas de traballo co fin de poder avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.

Os indicadores de logro basearanse nos seguintes puntos:

- Adecuación dos obxectivos programados ás necesidades do alumnado (ritmos, intereses, medidas de atención á diversidade).
  - Axeitada secuenciación dos contidos (temporalización, alternancia entre os bloques, consecución de competencias).
  - Utilización dunha correcta metodoloxía (motivadora, participación activa, traballo cooperativo) e idoneidade dos materiais didácticos empregados (manipulables, accesibles, atraentes, suficientes...).
  - Avaliación integradora e formativa (consecución das aprendizaxes imprescindibles, superación do nivel competencial, autoavaliación para valorar o rendemento positivo).

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Co fin de analizar a coherencia existente entre o modelo teórico do que parte a programación de Expresión Artística e a práctica que levamos a cabo na aula é necesario facer unha avaliación da propia programación.

Mensualmente o departamento fará o seguimento das unidades didácticas na aplicación Proens e recollerá, no libro de actas, as propostas de modificación ou mellora.

Avaliarase:

- A súa coherencia co proxecto educativo do centro.
- A súa adaptación ás características do medio.
- A adecuación dos obxectivos programados ás características dos/das alumnos/as.
- A distribución equilibrada e apropiada dos contidos.
- A idoneidade da metodoloxía e dos materiais didácticos empregados.
- A validez dos criterios e ferramentas de avaliación establecidos.

9. Outros apartados

1. Achega do departamento ao Plan lector

Ademais do aproveitamento dos recursos cos que conta a propia Biblioteca de Aula, que utilizaremos no desenvolvemento das diferentes unidades didácticas, desde este departamento procurarase fomentar a lectura mediante distintas actividades: participación na "Hora de ler" e no Club de Lectura, combinación da lectura dunha obra literaria coa súa plasmación gráfica, reinterpretación de contos populares, lectura de cómics de distintas épocas e estilos e creación dunha banda deseñada propia, creación de caligramas a partir da lectura de poemas e relatos curtos, traballos de fotografía ("book-faces") e vídeo ("book-trailers").

Por outra banda, o departamento colaborará coa Biblioteca escolar naquelas actividades que propoña co fin de potenciar a lectura entre o alumnado.

2. Achega do departamento ao Plan de integración das TIC

Dentro desta materia os recursos tecnolóxicos específicos non só supoñen un medio válido para as producións audiovisuais, senón que ademais colaboran na adquisición da competencia dixital. Os materiais didácticos cos que traballamos están elaborados polo propio departamento e o alumnado dispón deles na aula virtual. Os iPads e o equipamento das aulas de Informática, de Tecnoloxía e do espazo creativo da Biblioteca, utilizámoslos para distintas das propostas de traballo.

Por outra banda, este departamento forma parte do grupo de traballo que está a elaborar o Plan Dixital de Centro, un instrumento para mellorar o desenvolvemento da competencia dixital da comunidade educativa, o uso das tecnoloxías dixitais no proceso de ensino e aprendizaxe e a transformación dos centros en organizacións educativas dixitalmente competentes.